

7/3/15

library

Sy B D

sem

Geog - II

No 3 A B D

Time: 2 ½ Hrs

Marks: 75

N.B.

1. All questions are compulsory.
2. Attach map and graph paper with main answer book.
3. Use of map stencil is allowed.
4. Figures to right indicate marks assigned to questions.

Q.1 A) Mark and name the following on the outline map of India. 5

- 1) Centre of Jute industry.
- 2) State known for Beach tourism.
- 3) State with high density of railway network.
- 4) Tribal district in Vidarbha.
- 5) International airport in Eastern India.

B) Represent the following data with the help of Choropleth technique and interpret the result. 10

Infant Mortality Rate (per 1000 live births)

State	Infant mortality rate	State	Infant mortality rate
Bihar	49	Chhattisgarh	52
Uttar Pradesh	64	Arunachal Pradesh	34
Assam	60	Karnataka	14
Jharkhand	44	Punjab	37
Madhya Pradesh	67	Maharashtra	34
Odisha	63	Goa	10

Q.2 A) Explain any two industrial regions in India. 15

Or

B) Discuss various types of industries found in India. 15

- Q.3 A) Describe the composition and direction of India's foreign trade. 8
 B) Explain briefly water transport system in India. 7
 Or
 A) Write a note on India's tourism potential. 8
 B) Discuss the problems on India's tourism sector. 7
- Q.4 A) Bring out the problem of small and marginal farmers. 8
 B) Give detail note on water issues in rural and urban areas. 7
 Or
 A) Bring out the problem of interstate water dispute India. 8
 B) Discuss the watershed management in Indian desert. 7
- Q.5 A) Discuss the impact of globalization Indian economy. 15
 or
 B) Discuss the causes of regional disparity in Maharashtra. 15

मराठी भाषांतर

वेळ : २ ½ तास

गुण : 75

सूचना :

सूचना :

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. मुख्य उत्तर पत्रिकेस नकाशा व आलेख पेपर जोडा.
3. नकाशा स्टॅन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.
4. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.1 अ) भारताच्या नकाशा आशखड्यात खालील घटक दाखवा व नावे लिहा.

5

1. ताग उद्योगाचे केंद्र
2. सागर किनारी पर्यटनासाठी प्रसिद्ध राज्य .
3. रेल्वे मार्गाची सर्वाधिक घनता असणारे राज्य .
4. विदर्भातील आदिवासी जिल्हा .
5. पूर्व भारतातील आंतरराष्ट्रीय विमानतळ.

ब) खालील माहिती समदाटी छायापद्धतीने दर्शवा व अन्वयार्थ लिहा.

अर्भक मृत्यू दर (दर हजार जन्मामागे)

10

राज्य	अर्भक मृत्यू दर	राज्य	अर्भक मृत्यू दर
बिहार	49	छत्तीसगड	52
उत्तर प्रदेश	64	अरुणाचल प्रदेश	34
आसाम	60	कर्नाटक	14
झारखंड	44	पंजाब	37
मध्य प्रदेश	67	महाराष्ट्र	34
ओडिशा	63	गोवा	10

- प्र.2 अ) भारतातील कोणतेही दोन औद्योगिक प्रदेश स्पष्ट करा. 15
किंवा
ब) भारतात आढळणाऱ्या उद्योगांच्या विविध प्रकारांवर चर्चा करा 15
- प्र.3 अ) भारताच्या परकीय व्यापाराची रचना व दिशा वर्णन करा. 8
ब) भारतातील जलवाहतूक प्रणाली थोडक्यात स्पष्ट करा. 7
किंवा
अ) भारताच्या पर्यटन क्षमतेवर टिपा लिहा. 8
ब) भारतातील पर्यटन क्षेत्रातील समस्यावर चर्चा करा. 7
- प्र.4 अ) लहान व सीमांत शेतकऱ्यांच्या समस्या विशद करा. 8
ब) ग्रामीण आणि नागरीभागातील पाणी समस्येवर सविस्तर टिप लिहा. 7
किंवा
अ) भारतातील आंतरराज्यीय जलतंट्याची समस्या विषद करा. 8
ब) भारतीय वाळवंटातील पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापनावर चर्चा करा. 7
- प्र.5 अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेवर जागतिकीकरणाच्या झालेल्या परिणामावर चर्चा करा. 15
किंवा
ब) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक विषमतेच्या कारणांवर चर्चा करा. 15
